

Riigikogu sotsiaalkomisjoni istungi protokoll nr 156

Tallinn, Toompea

Neljapäev, 12. oktoober 2017

Algus 14.03, lõpp 15.50

Juhataja: Helmen Kütt

Protokollija: Külli Mathiesen

Võtsid osa: Dmitri Dmitrijev, Jüri Jaanson, Liina Kersna, Marika Tuus-Laul, Tiina Kangro, Heidi Barot (nõunik), Helgi Kundla (nõunik), Terle Kask (konsultant)

Puudusid: Monika Haukanõmm, Maris Lauri ja Viktor Vassiljev

Kutsutud: TÜ Sisekliiniku dotsent, arst-õppejõud, Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsiooni esindaja Kai Saks, Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna juhataja Häli Tarum ja sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja Katre Pall, Eesti Haigekassa tervishoiu- ja kommunikatsiooniosakonna juhataja Katrin Romanenkov, Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna juhtivanalüütik Risto Kaarna ja kindlustuspoliitika osakonna juhataja Siiri Tõniste, Kindlustusseltside Liidu esindajad Caterina Lepvalts (ERGO Kindlustus) ja Raili Reial (SEB Elukindlustus), Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühma esindaja Rauno Mäekivi, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni esindaja Jaanika Luus, MTÜ Eesti Omastehooldus esindajad Helle Lepik ja Ivar Paimre, Eesti Koostöö Kogu esindaja Liisi Uder (1. päevakorrapunkti juures), Sotsiaalministeeriumi võrdsuspoliitikate osakonna juhataja Liina Kanter ja Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna juht Olle Sellio (2. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Kollektiivne pöördumine "Hoolduskindlustuse loomine"
2. Naiste tugikeskuse teenuse riigihankest ja hetkeolukorrast

1. Kollektiivne pöördumine "Hoolduskindlustuse loomine"

Helmen Kütt andis ülevaate kollektiivse pöördumise „Hoolduskindlustuse loomine“ senisest menetluskäigust. Kollektiivne pöördumine esitati Riigikogule menetlemiseks 4. septembril 2017. Juhatus võttis kollektiivse pöördumise menetlusse 12. septembril 2017 ning komisjon peab oma seisukoha kujundama 12. märtsiks 2018. Kollektiivsele pöördumisele on alla kirjutanud 1063 inimest.

Ta tutvustas komisjoni võimalusi kollektiivse pöördumise menetlemisel. Komisjon võib pöördumist menetledes otsustada: algatada eelnõu või olulise tähtsusega riikliku küsimuse

arutelu, korraldada avalik istung, edastada ettepanek pädevale institutsioonile seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks, edastada ettepanek Vabariigi valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks, kus kujundatud seisukohast teavitatakse ka komisjoni, edastatud ettepanek tagasi lükata, lahendada pöördumises püstitatud probleem muul viisil.

Järgnes arutelu hoolduskindlustuse loomise ja rakendamise võimalikkusest.

Liisi Uder tutvustas hoolduskindlustuse loomise idee kujunemist. Eesti Koostöö Kogus on programm Pension 2050, mille raames otsustati läbi viia Uue Eakuse Rahvakogu. Uue Eakuse Rahvakogu kutsus märtsikuus inimesi üles pakkuma ideid, kuidas oleks inimeste vanaduspõlv edaspidi õnnelikum ja paremini kindlustatud. Kuu aja jooksul kogunes umbes 80 ideed neljal erineval teemal. Iga ideegrupi kohta koostati mõjuhinnangud ning analüüsi, kas ideed on Eestis rakendatavad, millised võiksid olla ideede negatiivsed ja positiivsed mõjud. Kuna paljud ideed ei olnud riiklikult lahendatavad või oli juba lahendus olemas, siis avalikule arutelule jõudsid umbes 30 ideed ning 26 ideed olid sellised, millele hakati allkirju koguma. Kõik ideed, mis on saanud 1000 allkirja, esitatakse Riigikogule. Hoolduskindlustuse loomise idee sai 1063 allkirja ning esitati Riigikogule.

Kai Saks tutvustas hoolduskindlustuse loomise ideed. Hoolduskindlustuse eesmärk oleks suurendada hoolekande kättesaadavust, suurendada ühise raha kasutamise efektiivsust, vähendada perede hoolduskoormust ning tagada võrdne kohtlemine kõigile abivajajatele. Ta juhtis tähelepanu, et vanuritel, kellel pole lapsi, katab kohalik omavalitsus hoolekandega kaasnevad kulud. Nende puhul, kellel on lapsed, on kohalikul omavalitsusel otsustusõigus, kas ja kui palju kohalik omavalitsus kulusid katab. See tähendab, et inimesed on seaduse jõuga muudetud oma lastest sõltuvaks.

Hoolduskindlustuse rakendamiseks on väga erinevaid skeeme. Peamised rakendamisalased küsimused on seotud kindlustuse finantseerimise ja väljamaksetega. Tuleb reguleerida, kes ja millisel määral panustavad sisse maksetega, kellele ja millistel tingimustel tehakse väljamakseid ning kas väljamakseid tehakse rahas, kompenseeritakse teenuseid või kasutatakse segasüsteemi. Oluline on kokku leppida, milliseid teenuseid erinevate vajaduste osas kaetakse ehk kehtestada miinimumpakett, mida oleks võimalik kõigile tagada.

Ta tõi välja, et ühtegi täielikult ülevõetavat süsteemi ei ole, kuid Saksa süsteem on selline, millest annaks õppida. Saksa süsteemis on kõigil ravikindlustusega inimestel automaatselt hoolduskindlustus ning hoolduskindlustus on kohustuslik. Väljamaksete osas on inimesel võimalik valida, kas ta soovib saada kompensatsiooni rahas, teenustes või segatüübi alusel. Kui valida kompensatsioon rahas, siis on seda summaarselt vähem kui teenuste või segatüübi kompensatsiooni puhul. Hoolduskindlustus on rahastatud palgatulust ning jagatud võrdselt töötaja ja tööandja vahel (1%).

Katre Pall sõnas, et hoolduskindlustuse loomisega soovitakse parandada hooldusteenuste kättesaadavust, muuta rahastamist efektiivsemaks ja vähendada pereliikmete koormust. Pikaajaline hooldus on hetkel kohalikele omavalitsustele pandud ülesanne ning kohalik omavalitsust hindab, milline on vajadus hoolekande järele ja milline on meede, mis inimest kõige paremini aitab. Kuna kohalikel omavalitsustel on kaalutusõigus, siis on tegemist hoolekandega, mitte kindlustusega. Kindlustusskeem tähendab, et inimesel on subjektiivne õigus saada teenust, toetust või kombinatsiooni nendest.

Kindlustuse ülesehitamiseks on väga erinevaid viise. Sagedased on sellised, kus inimene teeb sisse makseid ning see tagab talle subjektiivse õiguse vajalikku abi saada. Hoolduskindlustusele sobivad pigem universaalsed lahendused ning kindlustus võib katta kõikki elanikke, mis tähendab, et see ei pea olema rahastatud tööjõumaksetest.

Hoolduskindlustuse loomiseks peab väga täpselt teadma, millised on kriteeriumid, mille alusel kindlustust pakutakse, peab toimuma hindamine ning teenus peab olema olemas ja kirjeldatud. Peavad olema kriteeriumid, milline on inimeste omaosalus ja milline riigipoolne rahastus. Kindlustus ei tähenda automaatselt teenuse kättesaadavuse paranemist, kuna teenust ei pruugi siiski olla või teenusel võivad olla järjekorrad.

Häli Tarum lisas, et hoolduskindlustuse rakendamiseks on oluline paika panna kriteeriumid, millele inimene peab vastama selleks, et kindlustust saada ning fikseerida, milline oleks kindlustatuse ulatus. Hoolekanne vajab ressursse juurde, kuid oluline oleks astuda samm tagasi ning veenduda, kas hoolduskindlustus on õige meede probleemide lahendamiseks. Eeskätt on oluline, et suurendame teenuse kättesaadavust ja hoolekande efektiivsust ning vähendame pereliikmete hoolduskoormust.

Helmen Kütt sõnas, et kollektiivse pöördumise esitamine näitab, et probleem hoolekandes on väga terav. Probleemid on tugevad nii omastehoolduses, teenuste pakkumises kui ka teenuste kättesaadavuses piirkonniti. Omaste hoolekanne on pereliikmete vastutusel ning lähedastele on see väga koormav. Eakate hoolekanne on kohalike omavalitsuste korraldada, kuid perekonnaseadus paneb selle kohustuse lastele ja lastelastele.

Siiri Tõniste ütles, et tegemist on väga olulise teemapüstitusega. Hoolekannet puudutav osa sotsiaalkuludest on kasvavas trendis ning sellele on lahendust vaja. Hoolduskindlustus on väga kompleksne teema, kuna puudutab kohalikke omavalitsusi, kindlustuste küsimust, riigieelarve küsimusi ja potentsiaalselt ka maksupoliitikat. Oluline on välja selgitada, kas finantssektori kaasamine on võimalik. Rahandusministeerium spetsiifiliselt antud teemat arutanud ei ole ning ühtset seisukohta pole kujundatud.

Rauno Mäekivi nõustus, et hoolekandesüsteem vajab tõhustamist, kuid esmalt peaks arutama, millised on võimalused süsteemi parendamiseks. Hoolduskindlustus on vaid üks võimalikest instrumentidest, kuidas süsteemi tõhustada. Maailmapanga hinnangul tuleks olla hoolduskindlustusega ettevaatlik, kuna töötavate inimeste maksukoormus on Eestis suhteliselt kõrge ning riikides, kus on hoolduskindlustus rakendatud, ei ole see viinud raha efektiivse kasutamiseni. Maailmapank soovib pigem riigieelarveliste vahenditega valdkonda raha juurde tuua.

Caterina Lepvalts sõnas, et teema on väga aktuaalne ning igapäevaselt kahjujuhtumitega tegeledes on näha, kui keerukas on hoolekande tagamine inimestele, kes õnnetuse tagajärjel hooldust vajavad. Hetkel konkreetseid ettepanekuid välja pakkuda ei saa, kuid Kindlustusseltside Liit on hoolduskindlustuse loomise ideest väga huvitatud.

Helmen Kütt andis ülevaate Soome hoolekandesüsteemist Sipoo valla näitel. Soomes ei ole lastel ega lastelastel kohustust oma eakate esivanemate eest hoolt kanda. Hoolekanne on riiklik kohustus ja seda korraldatakse läbi kohalike omavalitsuste. Sipoo vallas elab 95% kuni 75-aastastest inimestest oma kodus. Kohalik omavalitsus teeb läbi hindamised ning sellest võtavad osa tegevusterapeutid, psühholoogid, lähedased ning ka hinnataval inimesel on võimalus kaasa rääkida. Läbi hindamise leitakse inimesele sobiv hoolekandeteenus, et isik saaks võimalikult kaua kodus elada. Edasi liigub ta vajadusel sotsiaalkorteritüüpi elamusse, mis on hooldekodu lähedal. Enne hooldekodusse minemist on inimesel veel päevakeskuste ja muude võimaluste kasutamise õigus. See on otstarbekas ja inimväarikust austav lahendus.

Jaanika Luus sõnas, et hoolduskindlustuse loomine on oluline teemapüstitus. Kohalike omavalitsuste võimekus teenuseid osutada on piiratud ning see sunnib inimesi kasutama kallemaid teenuseid kodukohast eemal. Teenuse koju ostmine on väga kallis ning keskmisel

Eesti perel ei ole võimalust koduse hoolekandeteenuse eest tasuda. Samuti on selliste teenuste pakkujaid vähe.

Rahastusmudeli tõhustamine on väga oluline ning loob alused süsteemi parendamiseks. Hetkel ei ole kohalikel omavalitsustel võimekust ise hoolekannet tõhustada. Kui kohalikele omavalitsustele anda juurde lisarahastust, siis ei arendata teenuseid nii, et need oleks kliendisõbralikud. Riik peab tulema appi, kuna keskmine eluiga suureneb ning tervelt elatud eluaastate arv ei suurene.

Raili Reial sõnas, et hoolduskindlustus kindlasti ei saa toimida vabatahtlikuna. Vabatahtlik kindlustus võib alati olla, kuid see ei aita sotsiaalset koormust vähendada.

Marika Tuus-Laul leidis, et hoolduskindlustuse loomine on vajalik samm. Hoolekandes on ressursid piiratud ning lahendusena saaks olla kohustuslik hoolduskindlustus, mida finantseeritakse maksude kaudu. Sellele võib-olla vastuseisu, kuid töötuskindlustusmaksu osas oli samuti vastuseis, mis nüüdseks on hästi rakendunud. Ta palus hoolduskoormuse rakkerühma esindajalt täpsustust, mida mõtles Maailmapank soovitusena kasutada eelarvelisi vahendeid hoolekande tõhustamiseks?

Rauno Mäekivi vastas, et eelarveliste vahendite kasutamisega ei peeta silmas, et raha tuleks süsteemi juurde eraldada. See tähendab, et raha tuleb tänasesse süsteemi eraldada läbipaistvamalt. Praeguses süsteemis eraldatakse kohalikele omavalitsusele vahendeid, teadmata, kuidas seda raha lõpuks kasutatakse. Hetkel pole Eestis andmeid ega infosüsteeme, mis ütleks, millises mahus ja kuidas kohalikud omavalitsused teenuseid pakuvad.

Tiina Kangro juhtis tähelepanu, et lähiajal on valmimas hoolduskoormuse vähendamise rakkerühma aruanne, mida tuleks käsitleda hoolduskindlustuse loomise ideega seotult. Hoolduskoormuse rakkerühma aruandes välja toodud soovitudele tuginedes, tuleks planeerida edasisi tegevusi. Hoolekandesüsteemis on väga suured probleemid, mis nõuavad süsteemset lahendamist.

Helmen Kütt nõustus, et hoolduskoormuse vähendamise rakkerühma tegevus on tugevalt seotud kollektiivse pöördumisega „Hoolduskindlustuse loomine“ ning on väga oluline neid teemasid koos käsitleda.

Katrin Romanenkov sõnas, et hoolekandesüsteemis on väga oluline lahendada ressursi küsimus ja teenuseid arendada. Hoolduskindlustus ei aita iseseisvalt süsteemi muutust tuua, oluline on ka teenuseid arendada, et inimesed saaksid subjektiivse õiguse omandamisel teenuseid ka kasutada. Maailmapanga analüüs toob välja erinevaid võimalusi rahastuse korraldamiseks ning teenuste arendamiseks.

Ivar Paimre ütles, et omaste koormus hooldusteenuste finantseerimisel suunab pereliikmeid omastehoolduse teele. Kui miski käib materiaalselt üle jõu, on kergem seda ise füüsiliselt teha. Tõenäoliselt ei jätku omastehoolduse koormusega inimesel enam kindlustuse jaoks raha. Hoolduskindlustus on problemaatiline ka isikute jaoks, kes on omastehoolduse koormuse tõttu tööturul välja langenud. Hetkel on puudu teenuseid ja selgust selles osas, et milliseid teenuseid on mõistlik pakkuda rohkem ning mille puhul seada piir. Täna läheb inimene hooldusteenuse asemel tervishoiuteenusele, kuna lähedane näeb, et see ligipääs on olemas.

Komisjon jätkab kollektiivse pöördumise „Hoolduskindlustuse loomine“ käsitlemist.

2. Naiste tugikeskuse teenuse riigihankest ja hetkeolukorrast

Sotsiaalministeeriumi võrdsuspoliitikate osakonna juhataja Liina Kanter ja Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonna juht Olle Selliov andsid ülevaate naiste tugikeskuse teenuse riigihankest ja hetkeolukorrast.

Olle Selliov sõnas, et sellel aastal viiakse enamikes maakondades läbi uued hanked teenuseosutajate leidmiseks. Harjumaal, Ida-Virumaal, Tartumaal, Pärnumaal, Saaremaal ja Põlvamaal on eelmisel aastal sõlmitud teenuseosutajatega kaheaastased lepingud. Teenuseosutajatele pakuti võimalust poolte kokkuleppel enneaegselt lepingud lõpetada, et samuti järgmise aasta hankes osaleda. Seda võimalust kasutasid Saaremaa ja Põlvamaa teenuseosutajad. 2018. aastal on lepingute eeldatav kogumaksumus 453 148 eurot ning see jaotatakse kümne maakonna vahel.

Helmen Kütt küsis, kas Harjumaal, Ida-Virumaal, Tartumaal ja Pärnumaal ei soovi lepinguid lõpetada?

Olle Selliov kinnitas, et need maakonnad ei soovi lepinguid lõpetada.

Dmitri Dmitrijev sõnas, et selleaastaste uute riigihangete puhul läheb lepingute kogumaksumuseks mõeldud summa teenuseosutajate vahel jagamisele. Ta küsis, kust võetakse lisaraha nende maakondade hangete jaoks, kus järgmisel aastal lõppevad kaheaastased lepingud? Kas siis tuleb raha juurde küsida või selle jaoks broneeritakse vajalik summa?

Olle Selliov vastas, et see osa, mis on teenuseosutamise eelarvest kasutama, suunatakse hankesse.

Dmitri Dmitrijev täpsustas, et eelmise hanke puhul said kaheaastase lepingu sõlminud teenuseosutajad kehvemad tingimused, kui need, kes sõlmisid lepingu üheks aastaks. Kas need teenuseosutajad, kellel on hetkel kehtiv kaheaastane leping ja osalevad hankes järgmisel aastal, saavad järjekordselt kehvematel tingimustel rahastust?

Olle Selliov sõnas, et hetkel ei oska öelda, millisel kujul hakatakse pikaajaliselt teenust korraldama.

Helmen Kütt tõi välja, et teenuseosutajatele anti võimalus lepingud lõpetada, mis oleks olnud ühtseks lähtepunktiks kõigile teenuseosutajatele.

Liina Kersna küsis, kas hetkel läbiviidav hange on üheaastane ning aasta pärast alustavad kõik teenuseosutajad ühtselt?

Olle Selliov vastas, et hange on üheaastane ning 2019. aastast alustavad kõik teenuseosutajad ühtsest lähtepunktist.

Ta jätkas ettekandega ning sõnas, et teenuse arendamiseks on loodud arendustöörühm. Arendustöörühmaga soovitakse välja töötada uut pikaajalist, jätkusuutlikku ja otstarbekat teenusemudelit, mis toetub eelkõige abivajaja vajadustele. Uus teenusemudel oleks rakendatav 2019. aastast, mil kõik tugikeskused oleksid võrdsel stardipositsioonil.

Arendusrühm kasutab teenuse arendamiseks teenusedisaini meetodit. Arendustöörühma kuuluvad nii riikliku naiste tugikeskuse teenuse osutajad kui sõltumatute tugikeskuste esindajad ning mitmed teised partnerorganisatsioonid. Pikaajalist lahendust ei rakendata juba 2018. aastal, kuna olemasoleva teenussüsteemi analüüs ja arendus jätkub kuni 2019. aastani. Lisaks

piirab rakendamist ka ressursside piiratus ning eesmärk on põhjalikult läbimõeldud valmislahendus, mitte pooliklahendus, mida uuesti muutma hakata.

Hange 2018. aasta teenuseosutajate leidmiseks kuulutatakse välja oktoobris 2017 ning teenuseosutajaid otsitakse kümnesse piirkonda. Oluline muudatus võrreldes eelmise aasta hankega on, et lepingusse ei panda fikseeritud piirmäärasid, vaid eeldatavad piirmäärad. Piirmäärasid ületavaid pakkumusi ei lükata tagasi ning läbirääkimisvõimalusi kasutatakse juhtudel, kui tuleb üks pakkumus ja see ületab maksumust või siis kui kõik pakkumused ületavad maksumust. Lisaks pakkumuse maksumusele hinnatakse ka teisi kriteeriume. Pakkumusi hindab komisjon.

Liina Kersna küsis, kuidas suhtutakse alapakkumistesse? Millised on määravamad lisakriteeriumid lisaks pakkumuse maksumusele?

Olle Selliov vastas, et on kehtestatud piirmäär, mida pakkumused peaksid ületama. Tugikeskused peavad eelkõige ise hindama oma ressursse ning oma võimekust teenust pakkuda.

Ta sõnas, et kõikide hankes osalejate võrdse kohtlemise tagamiseks ei ole hetkel võimalik lisakriteeriume avaldada.

Dmitri Dmitrijev juhtis tähelepanu, et viimasel naiste tugikeskuse teenuse arutelul jäi segaseks inimkaubanduse vastaseid koolitusi ja naistevastase vägivalla koolitusi puudutav. Ta küsis, kas kriteeriumid on seatud ka koolitustele?

Olle Selliov sõnas, et seda kriitikat on arvesse võetud ning kriteeriumites arvestatakse naistevastase vägivalla koolitusi.

Helmen Kütt küsis, kas pakkumusi hindav komisjon on moodustatud?

Olle Selliov vastas, et hetkel ei ole veel komisjon formaalselt moodustatud.

Liina Kanter ütles, et arendustööd viib läbi Sotsiaalkindlustusamet ning arendustöö tulemused esitatakse tervise- ja tööministrile. Sellest lähtuvalt analüüsitakse, milliseid muudatusi on vaja läbi viia. Ressursside vajadused on tõenäoliselt suuremad kui eeldatud ning selle jaoks tuleb lisavahendeid küsida.

Helmen Kütt sõnas, et naiste tugikeskuste teenuse osas on mitmeid probleeme. Esiteks on rahalised vahendid väga piiratud, kuid suurima probleemina näevad uued teenuseosutajad, et neid ei ole omaks võetud. On piirkondi, kus endine teenusepakkuja osutab piirkonnas teenuseid vabatahtlikuna, mis on positiivne, kuid samaaegselt toimub ka vastutötamine. Vabatahtlikud teenuseosutajad ei osuta majutusteenust ning on oluline abivajajaid informeerida, kus on ligipääs majutusteenusele.

Liina Kersna ütles, et järgmise aasta lahenduse nõrkus on see, et lähtutakse tugikeskuste soovidest, aga ei mõelda konkreetse piirkonna ohvritele, kellele jääb teenus vähem kättesaadavaks.

Olle Selliov vastas, et kui nendeni jõuab kriitiline tagasisidet tugikeskuste omavahelise konkurentsi osas, siis selleks võetakse kasutusele erinevaid meetmeid. Eelkõige kaastakse olukorra lahendamiseks mõlemad osapooled ning tehakse ettepanek, et nad sõlmiksid omavahel hea koostöö kokkuleppe või korraldaksid ümarlaua, kuidas kliente paremini aidata ja suuremat

koostööd teha. Seni on mõlemas olukorras kriitikat esitanud osapool kriitikast taganenud argumendiga, et ei soovi teisele poolele anda konkurentsieelist.

Liina Kanter sõnas, et ka sotsiaalministeeriumini on jõudnud infot, et toimub vastutöötamine lepinguliste ja mittelepinguliste teenuseosutajate vahel ning klient jääb tahaplaanile. Inimlikust seisukohast on konkurents mõistetav, kuid eesmärk on aidata abivajajat. Kui arendustegevustega jõutakse lõpule, siis ka hanketsüklid tehakse pikemaks ning see loodetavasti vähendab konkurentsi olukordi. Kas komisjonil on ettepanekuid, kuidas selliseid olukordi lahendada?

Liina Kersna leidis, et konfliktsete olukordade juures on oluline leida ühine eesmärk ja panna mõlemad osapooled eesmärgi poole liikuma, mida püütaksegi praeguste arendustegevustega teha. Siiski oleks tulnud arendustegevused läbi viia juba esimese hanke väljakuulutamiseks, selleks et kõik teenuseosutajad oleks saanud aru, mida ja miks tehakse.

Helmen Kütt sõnas, et arendustegevustega liigutakse õiges suunas. Lepinguperioodide pikemaks muutmine on õige suund, kuna muudab teenuse kättesaadavust tõhusamaks. Ta leiab, et järgmine kriitiline hetk on naiste tugikeskuste teenuse osutamises pärast järgmise aasta hanget, kui teenuseosutajad võivad taas muutuda.

Komisjon võttis ülevaate naiste tugikeskuste teenuse riigihankest ja hetkeolukorrast teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Helmen Kütt

Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Küll Mathiesen

Protokollija